

Foglalat: Magyarország (aradi tisztválasztás; jelentés a' m. tud. társaság részéről; dunai sziklák; Marczibányi Márton és Biek †, hangászati iskola; marhadög.) Anglia (londoni hírlapok 's levelezések folyvást a' ministerium változta fölött; Wellington levele Peelhöz; lakomák 's egyveleg. Spanyolország (újabb hadi mozgások és csaták; Spanyolország jövődjé 's elegyhírek.) Törökország (Scutari és Nicomedia közti postaut; nov. 5keig terjedő hírek Konstantinápolybul.) Franciaország.

MAGYARORSZÁG.

Arad megyének dec. 1ső és 2kán Ó-Aradon tartatott tisztválasztó széke következő: első alispán Bánhidya Antal; második Aczél Sándor; főjegyző: Mosóczi-Institoris János; aljegyző 1. Bujanovics Sándor; 2. Hoffbauer Lajos; fősolgabírókká lettek: a) Aradi járásban: Török Gábor (országgyűlési követ) köz felkiáltással, mielőtt még a' candidatio fölolvastatott volna; b) Világosi járásban: Bohus János, ki ugyan a' candidaturul lemondott, de ez el nem fogadtatván, kijelölt hivatalát ismételt köz felkiáltással fölvállalni kénytelenített; c) Borosjenői járásban: Bochandovics Dávid; d) Zarándi járásban: Kovács Ágoston. Főadószedői hivatalában egyező akarattal megerősített Schlachta Gábor. Számvevőnek szinté köz felkiáltással meghagyatott Brünck Károly. Főügyész lett: Kiss Gergely; alügyész: Bittó János. Fizetésbeli táblabírók: Hendrey Pál, Somogyi István és Lázár Lázár. Egyébiránt az egész tisztújítás jó rend és csenddel ment véghez. Ezt előleg.

Magyar tud. társasági jelentés.

Puchói Marczibányi Lajos táblabíró 20 arany tiszteletdíjára, mellyhez másod rendbelinek ítélendő munka jutalmául is 10 aranyat tett le a' társaság pénztárába, e' folyó 1834beli nov. 20dikaig, mint a' jutalom kitűző által meghosszabbított utolsó határnapig, következő jelmondatu, 's a' falusi nép nevelését tárgyazó kéziratok érkeztek a' társaság titoknokához:

1. Fiam! ha szómat fogadod, tanulni fogsz, és ha a' te akaratodat arra alkalmaztatod, bölcs léssz.
2. Mi mint állatok születünk 'S emberekké neveltetünk.
3. Hass, alkoss, gyarapíts 's a' haza fényre derül!
4. A' tudományos emberfő mennyisége, a' nemzet igazi hatalma. *Gr. Széchenyi. Hitel.*
5. Παιτα δοκιμαζετε τὸ καλον κατέχετε. 1. Cor. 5: 21.
6. Της παιδείας των τεκνον μηδεν εστι παραλειπειν.
7. A' fazék újdun koraban, A' mit befoghat magában, Megtartja azt valójában. *Benjiczky.*
8. A' tudatlanokat hasznos dolgokra tanítani nem foglalatosság.
9. Legfelségesebb tudomány, legnehezebb munka, legkényesebb mesterség a' gyermektanítás.
10. Igyekeztek minden ember e' háromnak isméré-

retére jutni: a' szükségeseikére, hasznosokéra és illendőkére. Szükséges, tenmagadat,

Hasznos, a' körülöttes lévöket és történeket, Illendő, nemedet és hazádat ismérned.

11. ABCzés könyv.

Beadattak ezek a' nov. 21dikén tartott héti ülésben, melly a' töretlenül előmutatott jelmondatos 10 levelkét (egy kéziratall ilyen, hibabél nem jött) a' társaság és Georch Illyés tiszt. tag 's előlölői helyettes pecsétével a' levéltárba tette 's határozta, hogy az azok megbíralására választott 5 tag, véleményét írásban azokról az 1835-beli jul. 31dikeig adná be. Azontul fog hurré tétetni, ki nyeri a' 20, és ki a' 10 aranyat? — A' társaság encyclopaediai folyóiratából Tudománytár cím alatt (szerkezteti Schedel Ferencz) megjelent a' 3dik kötet egy kö- és egy rézmetszettel. Tartalma következő:

1) É r t e k e z é s e k:

Az angol alkotmány eredetében, következeivel, némi tekintettel Magyarországra. Kállay Ferencztől. — Igaz-e azon panasz, hogy erömüvek alkalmazása, és mind a' száraz mind a' vízi közlekedés könnyebb helyreállítása által a' dolgozó nép, és kézi munkajok napi béréből élök, élelem 's kereset-módjoktól megfosztatnak? Gyóry Sándor. — A' cseh literatura jelen állapotja. Winariczky Károlytól, Toldy Ferencz. — Törvények philosophiája. Bertant után Jakab István. — A' szellemi és erkölesi polgárisodás állapotja az éjszakamerikai egyesült országokban. T. F. — A' Japan birodalom. Klaprothtól. Széplaky Erneszt. — Barrau magvető és gyomláló műve. Oroszi József. — Az europai országokban a' nyugoti birodalom elenyészte által okozott általános változások. Az europai országok első alapulása. Robertson és Römer után . . . Kis János.

V e g y e s k ö z l é s e k:

Magyar Bibliographia 1832ről. — Utazások. Laplace utazása a' földkörül, 1830—2. — Pirch Ottó utazása Serbiában 1829. — Jerusalem 's a' Libanon. Töredék Lamartine utazásából. — Historiai nevezetességek. Hunn maradék a' helvetiai havasokban. S. F. — A' zsitatoroki békekötés. — Magyar nyelv országos divata. Luczenbacher János. — Magyar nyelv egyházi divata. Romai magyar bulla 1638ban. Szalay Ágoston. — Magyar nyelv ügye. — Magyar tudós tarsaság. — Elegyhírek. —

Találtatik Pesten Eggenberger József könyvárosnál, kitől minden más könyváros is megkap-

csáta-

zerint:
lányos
vezve,
„mert
külön-
zetes-
artoz-
romok
á ren-
junta

leg ez:
neral-
nagy,
gy ha
ly 12
e, to-
estben
119

ay, 's
corps)
tályra
7 sor-
ékesa-
(Ve-
vasas,
4 va-

n: még
's 13
génie-
regben
egy fő
lvezér
general
rslieu-
bitány;
sz se-
2 va-
afrikai
g osz-
valódi
ezek-
aságot.

553f
58
1277

hatja. Ara egy évi folyamatnak, melly 4 kötetből áll, közönséges papiroson 4 for., finom papiroson 6 for. 's így, előre is fizethetni, a' nevezett helyen. Egyes köteteké köz. papiroson 1 f. 20 xr., finom papiroson 1 f. 50 xr. pengőben. December 1sőjén 1834. a' *Titoknok által.*

Megírja Széchenyi, a' nemes gróf, a' mit irhatónak talál: mi történik időről időre, mi ezélebből 's mi tekintettel a' Dana-sziklák körül török-szomszédú vidékinken; — de azok számára, kik csupán valósított dolgokban gyönyörködnek, 's csupán a' már létrehozottat tekintik sikernek, megírja egy értelmes szemtanú is, a' már nem pusztá belátással, de külső érzékekkel is tapogatható munkahaladást. A' tudósító egy nyugalmazott katonatiszt. „Ó-Orsova nov. 20kán: Dunánkon a' gr. Széchenyi István igazgatása alatt folyamatba indult munkálatok valódi charaktert öltenek föl. Lefolyt octoberben közel ezer ember dolgozott naponként a' sziklák hányatásin Lyupkova és Szinitza közt a' vizeséseknél. Látni egy részben a' tűz-és szikla-okáló Dunát, látni a' sziklaesucsok és hozótos eserjék közt bukdozó munkásokat, más részben a' munka folyamára ügyelő ingenieuróket orvonalí pontokként táborozva, — egyike a' legfenségesb tüneményeknek. Sziklafeszítésre munkás embereket a' határos m. kir. bányászatok állítottanak elő, Uj-Moldova névszerint rövid időre minden bányamunkálattal föl hagyott, a' vállalatot egész ereje szerint segélendő. Kedvezvén a' vizállásnak rendkívüli csekélysege, a' siker már is olly szembetünő, hogy felüleles becslés szerint ezer koczka ölnél több mennyiségű kő van kitorve és szárazra hordva. Jelen voltam, midőn nov. 1sőjén a' csatornán a' legelső hajó ment keresztül, 's nem magyarázhatom a' kedves érzést, melly ez alkalommal meglepett. Minden kétségünk, mellyet a' hajóztatás lehető sikerésítése iránt e' vidékben nagyobb részint mindnyájan tápláltunk, — örökre eloszlott, 's erős hit kezd eszmélni bennünk, hogy vadonunkat rövid időn édennek tapasztaljuk; mi pedig magamat illet, legbensőbb hálaérzés tölti szívemet el a' legjobb 's legbölcsebb országos kormány iránt azon jóllétért, melly Dunánk hajóztatóvá tételével olly áldáshozólag áradand reánk. — Schumanka Miklós.

A' hazára 's nemzeti nyelvre olly érdemes Marczibányi nemzetség egyik tagja, Márton tábl. ur 's a' nemzetség majorescoja Pesten f. h. 3kán tudósorvadásban életének 52dikében kimult. Szép ház- 's lakpalota áll Pesten a' boldogult jeles izlése 's építettésbeli buzgó szorgalma után, még szebb 's több keletkezett volna általa maradandó diszeül a' városnak, melly e' halálozást méltókép sajnálja,

Livius és Hermine magzati leginkább. — Váczon pedig még octob. 25kén mult ki az életből Riek János orodi prépost, váczi kánonok, pesti főesperes és több tek. megye táblabirája munkás életének 77, 's áldozó papsága 54ik évében.

Hirlapunk mellett minap külön nyomtatásban küldöztetett szét egy „Hangászati intézetnek“ Pesten, ez országos központon föllállítási terve. A' szép vállalkozás kezdőji állhatatos törekvéssel munkálnak a' pálya megindításán, ime' jelentésük:

Szerencsének van a' tisztelt hazát tudósítani, hogy intézetünkben a' rendszeres tanítást, ránk jövő 1835 eszt. 2lik napján okvetetlen el fogjuk kezdeni. Mirenézve ujonnan tisztelettel megkérjük mindazon szüleket 's gyámokat, kik gyermekeiket, vagy gondviselésök alatti árváikat a' szépnevelés ezen sarkalatos ágában kívánják valóban csekély költséggel részeltetni, illetés szándékukat, az első helyen alulirotnak élő szóval, vagy bérmentett levél által legfeljebb f. h. 20kaig tudtára adni méltóztassanak. (Lakása van a' sz. ferenczrendi piacon 438dik szám alatt m. b. Podmaniczky nemzetség házában.) Pest, dec. 4kén 1834.

*Dömény Sándor.
Serwacinsky Szaniszló.
Merkl József.*

Pest vmegye alsóbb részein, 's Pesttel határos alsóbb megyékben, már mult nyáron közös panasz hallatott a' mindegyre pusztító marhabetegségek miatt; ősz kezdetén az apró baromfit szállta meg a' nyavalygás, 's közönséges volt hallani 's még most is hallhatni, hogy farkástul dermed 's döglök az aprólék; most ujabbán több helyen 's névszerint Hevesben a' Tisza vidékein e' marhavész a' helyett hogy szünnék, inkább öregbül, 's ha még folyvást így tartand, alig marad meg az általános marhaszám hatod része, mert már is számos gazda van, kinek marhája egy darabig elhullott; 's Tiszánán, Kömlön, 's KisKörén 1600nál többre megy az elhullottak száma. Oka részint az is, mert a' pórnépnek az orvoslás iránt ritkán szokott bizodalma lenni, 's ha használ is valamit, közönségesen csak abbul áll, mit magához hasonló utasoktól hall. Elég bizonyosság erre közelebb az is, hogy maga e' döglelet közepette, jó bánás és kellő szorgalmi ápolás mellett egész gulyák találkoznak, mellyekbe a' nyavalya eddigelé nem hatolt. — Bécsben dec. hónapra felsőségi rendelésnél fogvást a' magyar Kurir szerint a' marhaszám fontja 6 pengő krra szállított.

A N G L I A.

Mint hogy a' Times mind hangját mind nézetét megváltoztatá, 's Wellingtonról azt mondja, hogy barátjai őt minden okos és szükséges reform előmozdítójának hirdetik; arra a' Globe így felel,

vágya m
hallanók
barátiva
doni cor
Prágába
facto fö
legkere
másitan
ba men
nek,
történh
több fi
sem mi
na hely
mondja
verai
hogy
terium
mány-
tal tör
hatalos
tik. A
lasztv
telegg
lezője
kája i
ninesé
szelle
nak.
legke
is csa
nyug
Nov.
nácsl
ton l
hírli,
kezd
utazt
laszt
v. e
hoz
rész
rövi
Glob
ez r
19k
heté
sza
litja
kez
A'
sta
m
m
elu

vágván mind a' Timest, mind a' torykat: „Örömet hallanók laptársinktól, mellyek t. i. „Wellington hg. barátival“ közelebb érintésbe jöttek: valljon a' londoni conservatív-klub titoknoka azért küldetett é Prágába X. Károly ő felségéhez, hogy a' márde facto főnálló britt ministerium megerősítettését a' legkeresztyénebb királytól de jure kikérje? vagy másítani fogja é' tisztviselő utját, 's Olaszországba menni, hogy híret vigye meg olly eseményeknek, mellyek elindultakor Angliában még nem történhetek meg? — A' whigek nagylelkűleg több figyelemmel voltak család-atyák iránt, hogy sem ministeriumaik tory altisztviselőit elűzték volna helyeikről. — Ugyancsak a' Globe még ezt is mondja a' minister-változásról: „Mióta a' hannoverai ház királyszékre jutott, először történik, hogy szeszélyből bocsáttatik el a' korona ministeriuma; először történik a' való képviselői kormány-alapítás óta az is, hogy az alkotmány által törvényesen nem felelős hatóság kezeibe tett hatalom pusztá kedvezési szellemben gyakoroltatik. Azonban a' pillantás némi ügyességgel van választva.“ — A' londoni levelezések is telvék észrevételekkel é' fontos változásról. Nov. 18-ról egyik levelezője az Allg. Znak azt mondja: „Wellington politikája iránt nem nyilatkozik, 's minthogy még társai nincsenek, nem is nyilatkozhatik. Lapjai, mellyek szellemében irnak különben, most mélyen hallgatnak. A' közönség azonban saját ereje érzetében legkevesbé sem ijedez, jól tudván, hogy a' toryk is csak javítás utján mehetnek előre. Énnélfogva nyugton várja, 's esőndesen a' történendőket. — Nov. 19-ről jött hírek szerint a' király folyvást tanácskozik a' toryk főbbeivel. Ugy szinte Wellington hget is számos tory látogatja. — A' Globe azt hírli, hogy még a' parlament-feloszlátásról is sűrűn kezdenek beszélni. Ugyan é' végből számosan elutaztak a' toryk közül azon környékekre, hol választatásukat reménylik: hogy azt ott sürgessék, v. eszközöljék. — A' Morning-Herald híradásához képest a' Cumberlandi hg. háztartásának egyik része megérkezett St. James lakba, 's ezentúl rövidebb időre várják őt oda, mint eddig hitték. A' Globe megjegyzi erre: „Hihetőleg épen jókor! 's ez mind csak véletlenül! —“ Ministerek még nov. 19-kén sem voltak kinevezve 's nem is fognak hihetőleg, míg Sir Robert Peel Olaszországból vissza nem térend. A' Globe azonban gonyképen így állítja össze az új ministeriumot: — „Előre is következőt állithatni a' ministerium helyes jegyzékének: A' kinstár első lordja, Wellington hg! A' belső status-titoknok: Vitoria hercege! A' külügyek ministere: a' Waterlooi hg! A' had és gyarmatok ministere Ciudad-Rodrigo hge! A' ministertanács elnöke: Torres-Vedras marquisja! A' lord peccsétör:

Vimiera gróf! Admirálsági első lord: Douro báró! A' pénzügy ministere: Wellington viscount! Lord kancellár: az öt rév felvigyázója! végre fő számhivatali elnök: a' Tower parancsnoka! (Valamennyi Wellington czime). Szerencsét kívánhatunk az országnak, hogy végre valahára egyesült 's egyakaratu ministeriuma van. Így a' kabinet úgy fog cselekedni, mint egyetlen egy ember.“ A' Standard erre így felel: „Még egyszer tanácsoljuk olvasóinknak, ne higyenek a' külön ministeri osztályok megakaratása hírének, hanem legyenek még vagy 14 napig nyugton 's békével; mert előbb semmikép sem határozhatni meg: mi karaktere lesz az új igazgatásnak. Azonban jól meg kell gondolni, hogy W. herceg, noha legvégsőbb szükségben hívá meg a' főség őt ügyelni az új ministerium-alakításra, azért még sem kötelezte magát arra, hogy ő képezze az új ministeriumot, annál kevesebbé, hogy huzamosb időre ahoz álljon. A' hg. csak arra kötelezte magát, hogy minden erejét olly ministerium-alakításra fordítandja, melly a' főséget és népet is kielégítse.“ — A' Globe egyik levelezője é' tekintetben figyelmeztet arra: mi helyesen választotta meg a' herceg idő percét, élvén Sir Robert Peel távollétével. Ha Sir Robert Peel ugymond, Londonban volna, semmi ok sem lenne arra, hogy a' ministerium kineveztetése olly sokáig késsék, vagy hogy azon nyilatkozás halasztassék, melly az új igazgatás elveit előadja. De a' szerencsés véletlenség, t. i. Sir Robert Peel távolléte, igen képossé tev é' nagy hadvezért, anélkül, hogy további szándékát kimondaná, az egész kormánynak magához vételére, hogy így Downing-Street autokratorává tegye magát, 's egy status-csapásnak hasznát vehesse anélkül, hogy bármi veszély-kockára tenné magát. Azon ürügy alatt, hogy Sir Robert Peel visszajövetelét várja, ő kegyelmessége a' nemzet érutését tapintgatja, hogy bizonyossá tegye magát: mennyit birand el, 's ideje legyen megfontolni: mi eszközökkel éljen é' haszon megnyerhetésére? Ha Sir Robert távolléte valóban csupa véletlenség, meg kell vallani, hogy a' legpontosabban kitűzött rendszabály sem lehetett volna jobban kiszámítva annak szoros kitudására, meddig mehet a' hercegi kormány ezen országban? Ha a' nemzet rosz képet mutatna, Sir Robert Peel jókor történendő visszajövetele mindenkép képossé teendi őt méltóságos lemondásra, 's mint 1832ben a' híres majusi napok alatt azon nyilatkozásra, hogy fel. vala ugyan küzdésre övedzve, de engede kevesbé bátor vitézek okosságának vagy félelmének. 'S ha az események középutat engednek, Sir Robert véletlen távolléte, 's jókor történendő visszajövete meg fogja választatni azon helyes időt, mellyben illőnek vélemdik fölvilágo-

állítás vagy értesítést adni azon kormány-módrul, mely alatt ezentul éljünk. — A' lapok közt a' Globe mellett a' Morning-Chronicle legtűskésb legbojtorjányabb módon támadja meg a' ministerium-mását. Nov. 19iki számában így kel ki az ellen: „ő magassága a' nagy vezér már most a' király nyilvános tanácsadója, és felelős az előbbi ministerium elbocsáttatásáért, 's valamennyi statushatalom sietéséges átvétele veszélyes következményeiért. Az angol nép kérdezni fogja: mire e' hallatlan sietés? mit tettek az előbbi ministerek, hogy igazoltassék e' hirtelenkedő bánásmód? e' kérdésre azután maga felel meg, azt adván okul, hogy a' ministerek a' reform és javításoknak utat nyitottak 's azokat már halasztani tovább nem lehet, „azért adák a' statushatalmakat sietve a' reform nyilvános ellensége kezeibe.“ — A' Times azon alkalommal, midőn azt említi, hogy új ministerek Sir Robert Peel visszajöveleig ki nem fognak neveztetni, következőleg elmélkedik: „Hihetőleg a' kabinet nem lesz többé oly tömve, mint az utób. 30 év óta. 14—15 kabineti tanácsos félig is sok, 's csak nehezíti a' súlyos mély tanácskozást. A' népes kabinet vitázó klubbá válik, 's a' fenforgó kérdéseket elhatározni épen oly nehéz, mint a' titkot megtartani. 7, 8, legföljebb 9 tag untig elég. A' fők egyesületét itt nem hasonlíthatni v. szabhatni a' pénzváltókéhoz. Ezeknél a' nagy szám hitelt szerez, amott a' részvevők sokasága nem mindig emeli a' firma hitelét. Pitt kabinete, ha nem csalatkozunk, több évig csak 7 tagból állott.“ — Ezen okoskodáshoz még azt is toldja, hogy Wellington hgnek könnyebb teljesen szerkeztet ministeriumot alkotni, mint bárkinek másnak, mert pártja kevesebb zavart okoz neki. Czikkelye végén Broughamot támadja meg, 's arról vádolja, hogy a' volt ministerium megbuktának ő oka, mert a' király már régen nem volt Brougham lord viseletével megelégtelve, sőt még roszalta is azt. A' Times ugymond maga már több hónap óta csipdelte őt, hogy térjen magához, 's megjövendölte, hogy viselete majd ezt hozandja rá, 's társaira. Kigunyója végre Broughamnak az Edinburghi Reviewba iktatott azon fenyegetőzését, hogy nem állandja egykor Wellington hget és Sir Robert Peelt meghíni kormányi részvétre. — Fel fog e' a' parlament oszlani, vagy sem? még nem mondhatni bizvást, mert azt is csak Sir Robert Peel visszajöttével fogják elhatározni. — A' Morning-post torylap azt beszéli: whigeektől hallotta, hogy a' parlament feloszlását talán el is mellőzhetni. Számos alsóházi tag, kik mindeddig ellenzésben voltak a' censervatívokkal, oda nyilatkoztanak, hogy támogatni fogják a' ministeriumot, ha oly személyekből álland, 's oly elvekre épülend, mellyek a' köz-

bizodalmat helyre állítani, a' nyilvános rendet fentartani, 's a' nemzet boldogságát és jólétét biztosítani képesek. Szép de tág kifejezések! — A' Morning-Herald valamint a' Times is arra számol, hogy a' toryk, mióta az országfásból ki valának zárva, tévedéseikből sokkal félhagytak, 's ezt különösen Wellington hgre alkalmazzák. Mióta úgy mond a' M. Herald, a' nyilvános ügyek vezérletétől elmozdított a' hg., többet tanult, és felejtett, mint akárki más, ki illy magas helyzetre jutott. Mi nem mondunk le azon reményről: a' hg ezen időközt oly igen használta szellemi okulásra, hogy képesüljön a' kabinetben is szintolly naggyá lenni, mint a' esatamezőn. 'S ha már csak ugyan így van a' dolog, ha a' herezeg valóban hajlandó 's képes a' reformbill szükséges következményeit teljes értelmökben valósítani, úgy beléptét a' ministeriumba Anglia örömmel 's bizodalommal fogadandja. 'S e' bizodalom nem kevesse fog azon meggyőződés által erősödni, hogy kezeiben az alkotmány régi sarkoszlopai 's védművei minden dalékony újítás-vágy ellen biztosítvák. Wellington hg igazgatása csak úgy maradhat fen, ha e' szellemben hatand 's munkáland. Mind a' Morning-Herald mind a' Courier arra szólítják fel az új ministeriumot, hogy figyelmét főkép Irlandra fordítsa, 's ezt leginkább abban mutassa ki, hogy kényszerítő szegényi törvényt 's a' kath. papságnak a' kincstárból eszközendő fizettetését hozza indítványba. A' Courier ez ohajtást és javaslatot még az által is támogatja, hogy Craker ur, is (politikai tory író, és sok éviglen az admirálisság tetemes befolyású titoknok) ezen utolsó vélemény mellett nyilatkozott. Könnyen megeshetik, hogy ugyanazon rendszabályokat, mellyeket az előbbi ministerium vala létesítendő, minthogy azokat többé okosan nem hátráltathatni, toryk által valósíttatja most a' király, csak hogy a' toryk tekintete 's ez által befolyása álljon ismét lábra. — Arról, mi benyomást tett e' ministerium-változás a' külföldön ide 's tova, az angol hírlapok még nem emlékeznek. Egyedül a' Courier mondja, hogy a' francia kormány a' többi Europa iránt nem oly biztosnak hihetné lételet, mint akkor, midőn a' whigek támogatatták: 's innen talán könnyen hajlandó lehet a' mozgó pártnak adni több befolyást. — Londoni levelezések szerint a' külső politikában semmi másítás nem fog történni. A' Globe eziránt azt jegyzi meg, hogy hírnökök küldettek valamennyi európai udvarhoz, jelentendők, hogy ámbár változott az angol kormány személyisége, a' politika mindazáltal másulni nem fog; Spanyolországra nézve pedig Anglia szoros neutralisságot tartand. Ugyan a' Globe azon szemrehányást teszi a' toryknak, hogy ők, kik eddig mindig kérkedtek ügyességök-

kel a' s
emberei
len férfi
hadi em
chiáná
küli ese
minden
fontosb
déli Ol
va viss
kat kis
szót se
's azon
határoz
tanak o
ván: „
helyzet
eset! A
várátla
igyszó
él“ We
népek
azt, 's
segít,
reform
minden
bill hij
lenne;
kásak
ügyün
sen 's
jai köz
többsé
magát.
tory or
kán ud
land la
király
czellá
Sir L
zeibe
által.
czellá
ideigl
baron
rier s
dékoz
hangv
vetter
paran
vélek
minis
felső
dok u

kel a' status ügyei vitelében, és számos kormány-emberekkel, most valamennyi ministerséget egyetlen férfinak adják által néhány hétre, még pedig hadi emberre! — mi nem egyéb kormány-anarchiánál és politikai bizonytalanságnál, 's példa nélküli eset Anglia történeteiben. Minden megakadt, minden zavarban van, 's a' hatalmas ország legfontosb ügyei elhalasztatnak, míg az ur, ki most déli Olaszországban utazgat, tán vagy 3 hét múlva visszatérend, 's az „ügyes“ tory status-lérfiaikat kíségeti zavarjokból. A' herceg maga még egy szót sem mert politikájáról az országnak mondani, 's azon lapok, mellyek eddig támogatták őt, legkatározatlanabb, legellenkezőbb dolgokat terlasztanak össze. A' Sun is hasonló hangon szól mondván: „A' herceg maga is elámult (verblüfft) új helyzetén, 's az egész dolog egyetlen, példátlan eset! A' radical lapok még kevesebé kedveznek e' váratlan merényletnek. Az Examiner többek közt így szól: „A' király, „a' király ki alattvalójiszívében él“ Wellington hget hitta meg! oda veték tehát a' népnek a' tusa-keztűt? jól van, mi főlemeljük azt, 's Isten védje az igazat. De az ég is csak azon segít, ki önmagán segíteni tud 's így valamennyi reformer úgy ügyekezzen, mintha minden siker mindenkinek törekvésétől függene. Ha a' reformbill hiányai kiigazítottak volna, állásunk biztos lenne; de még is elég vigyázók, hathatóság, munkások 's mindezek fölött egyesek 's erősek vagyunk ügyünket kivíni. Várhatjuk, hogy a' torysmus teljesen 's határozottan fog kifejlenni. 'S ha az alsóház tagjai közül százan pártolnának is hozzá, megmarad a' többség még is ellene. Csak Irland békesen viselje magát, mert ha e' sziget föllázadna, életet lehelne a' tory országlásba.“ — A' király két veje nyújtá be 20-kán udvari hivataláról lemondását. (Errol és Falkland lordok.) — Londoni hírek szerint nov. 22-ről a' király 21-kén tarta tanácsot, hol az eddigi lordkanczellár Brougham l., azután Ellise ur, Russel lord és Sir Lubhouse hivatalos peeséteiket ő Fölsége kezébe letevék, ki azokat Wellington hgnek adta által. Másnap Lyndhurst lord eskütt föl lordkanczellárnak, melly tisztet ő a' Standard szerint csak ideiglen vállalta föl, 's mostani hivatalával (Chief baron of the Exchequer) együtt viselendi. A' Courier szerint, Brougham l. családostul Párisba szándékozik költözni. — Wellington hg. következő hangu irományt küldé R. Peel után: „Parancsot vettem a' királytól új igazgatást alkotni, 's éa e' parancsnak nyomban engedtem. Már régen úgy vélekedtem, 's most is azt tartom, hogy az első minister az alsóház tagjaiból választassék, ne a' felsőházéiból. Nyiltan megvallom, senkit sem tudok ügyesbnek e' helyre mint Kegyedet, 's ennél-

fogva kérem: térjen azonnal Angliába vissza e' tisztet fölvállalhatni. Mi engem illet, általjában nem ohaítok kivatalt elfogadni; de ha föls. uram 's hazámnak használhatok, 's Kegyed ohaítja, kész vagyok Kegyed igazgatása alatt minden tisztséget elfogadni, mellyet számomra kitűzni szándékozik.“ — A' Standard 21-kén azt mondja, hogy azon gyülekezetek, mellyek eddig a' város külön részeiben történtek, semmit sem jelentenek se számukra se tagjaik állására, 's cikkelyét így fejezi: „Mint látjuk, hatalmas raglapok (affiche) vannak a' város minden részein feltűzve, mellyek egyik londoni lap (Times) ellen szólanak. E' raglapok vége illy értelmű: „két millio font sterling fog a' statuspénzekből arra használtatni, hogy az új választásokra befolyást nyerjen az új kormány.“ A' Standard mint természetesen védeneczei bőrében járó dolgot gunnyal ügyekeznek azt megczáfolni. — Nov. 19-kén Kent grófságban, a' fő 's alnemesek összegyűlvén, megünneplék a' püspököknek majusban a' király által adott szavát, 's egyszerűs mind felírást határoztak a' királyhoz, mellyben hű ragaszkodásukat fejezik iránta ki és segedelmeket ígérnek arra, hogy a' király valamennyi párt derék férfait egyesítse, mint reménylik a' britt megbecsülhetlen egyházi és világi alkotmány javítására. — A' glasgowi egyetem rectora megválasztatott. Kijelölt főkép kettő vala u. m. Durham gróf és Stanley lord (mérséklett tory). 135 szótöbbséggel Stanley lord lett azzá. — Cobbettnek dublini barátjai lakomát adtak nov. 16-kán Radley lakban. Mintegy 300 vendég vön benne részét Cockburn gen. előlülte alatt. Miután a' király és kir. család áldomását elköszöntötték, Cockburn Cobbett egészségére emelinté poharát. Cobbett ur, hogy a' gyülekezet jobban láthassa, az asztalra állott, 's a' zajos tetszés (mellyel fogadtatott) lecsilapultá után, hosszú beszédet tartott, mellyben a' britt alkotmányt dicsérvén megjegyzé, hogy William Welf (a' király) mint ember egy hajszálnyival sem több Cobbettnél (nagy nevetés), kivévén a' rábizott fölségi hatalmat, mellyet ő (Cobbett) mindig tiszteletben fog tartani. A' szónok így rekeszté szavait: „Most azon reménnyel ülök le, hogy a' ministerium utolsó másultával semmit sem fogtok veszteni. (halljuk! tetszés, nevetés.) E' borzasztólag komoly történet, úgy hiszem, se a' füvet növésében, se a' sertéseket hizásukban nem fogja gátolni. (Kaczaj.) Bizonytal e' ministerek nem voltak olly elkerühetlen dolgok, mint orrunkban a' levegő, 's valóban azt hiszem, hogy nélkülök is helyre jötök ti. (tetszés és kacaj). Arra csak szerencsét kívánhatok nektek, hogy a' király őket utnak eresztette.“ (hangos tetszés.)

Cobbett ezen estvén még két beszédet tartott; egyiket O'Connell egészségére, másikat az éjszakai amerikai statusok elnökére köszöntött áldomáskor. Mondottak áldomást „a' népre, mint minden statushatalom alapjára“ 's „az unio-felbontásra is.“ (Öster. Beob.)

SPANYOLORSZÁG.

Piedra Ruena városra, az Eco del Comercio szerint, nov. 6kán egy csoport lázadó ütött. Minthogy e' város Mancha tartományban fekszik jól távol a' fölzendült vidékségtől, senki sem tartott a' berohanástól. A' lázadók az utcán lődözni kezdvén, a' lakosokat házaikba riaszták, ezután a' bíró lakára törvén, megfogák a' bírót, kihurczolák a' piacra 's meglövék; a' mi elhajtható marha, vagy elvihető holmi volt, mind elrablák, 's hosszú dulás és rombolás után csak estfelé húzódtak ismét ki a' városból. Hasonló dulaszt 's öldöklést követtek el Villamayorban. Bizonyítják ez esetek, mond az Eco, hogy a' falusiakat is föl kell mindenütt fegyverezni, ha őket egyenes áldozatul kitenni nem akarjuk. Az Observador pedig: Több levél érkezett hozzánk, ugymond, hogy már Mancha tartományban is iszonyun pusztítanak a' pártosak. Nem csudálhatni a' dolgot, mert minden vétkök büntetlen marad, a' hazafiaknak pedig, kik ellenök fölkelhetnének, kezeik kötve vannak. Burgosban is büntetlen eszköznek össze, sőt e' városból nyilvános levelezések folynak Merinóval, 's a' féktelenség annyira megy, hogy a' békes lakost háza küszöbén gyilkolják meg. Vannak helyek, hol nem tudják: d. Carlos vagy II. Izabella uralkodik e? 's még is elég találkozik a' kormány körül, ki mindent legjobb rendben lát. Ideje volna valahára egyesülnünk a' haza megszabadítására. — Madritbul nov. 12kérül egy levelező ezt írja: Itt közönségesen csak Mina mozdulatira van mindenki figyelme fordítva. Ő, mint tudva van, egy uttal alkirálya Navarrának, ámbar e' tartomány kiváltságai tiltják: 1) hogy helybeli születésű lehessen alkirály, Mina pedig navarrai fi; 's 2) hogy az alkirály Pamplonából eltávozhassék, Minának pedig lehetetlen egy helyben maradni. A' kormány tehát e' részben első lépést tön a' tartomány kiváltságai megsemmisítésére. Minának eddig kiadott napi tudósításit 's rendelkezéseit közönségesen igen elbizott hanguaknak itélik, így jelenté többi közt e' napokban: „lóra ültem, kinyargaltam 's a' pártosak eltűntek.“ — Napoleon még legnagyobb diadalmi mellett sem szólt illy hangon. — Összeesküvések a' tartományokban folyvást gyakorak, 's itt a' nép folyvást kiátozza a' Zea, Calomarde, 's Carlos neveket. Soha e' nép szabadabban nem beszélt mint most, 's már minden tartózkodás nélkül gáncsolják a'

ministereket. Maga a' censura langyabb kezd lenni, legalább az Observadorban olly czikkelyeket olvashatni, mellyeken méltán lehetne álmélnodni, ha az írók és censorok közelebbiüli egyetértésök e' dologra világosságot nem nyujtana. — A' kamarák közelebbi ülései nem sok érdekest nyujtanak. 10kén javaslat olvastatott föl az iránt: hogy a' kamarák előtt semmi kérdés vitatottnak ne ismértessék, valamig legalább három három tag mellett 's ellene nem szólott. Ezt heves vita követé, de még is a' kérdés utóbb 71>51 szóval félrevetett. Azóta tanácskozási rendben a' polgárkatonaság szerkezete forog.

Bayonne nov. 16. Rioja lakosi példája már is gyámölcsöt hoz. A' szomszéd vidékség, melly eddig részrehajlatlanul vagy inkább d. Carloshoz szítólag viselé magát, föl hagy a' bizodalommal, nem tekint ígéretekre, 's Minához esatlakozik. A' sikság példáját a' hegység is követi, guerillák alakulnak a' falusiak közül épen ugy, mint előbb Carlos részire, mellyeknek ha nem volna is több hasznuk, mint általok az ellenség közlekedésit megszagatni, már ez is elég nyereség. Mina e' kis csapatok számára Pamplonából mindenféle tisztet küldöz, kik azok mozgásit vezéreljék. Némelly most alakult új önkénytes zászlóaljok már nem elégszenek azzal meg, hogy városaikat védelmezzék, hanem kijárnak az ellenséget fölkeresni. A' carlosiak mindinkább olly helyekre vonulnak, mellyek támadóknak járhatatlanok; azonban hideg és mindennemű szükölködés csakhamar kényszeritui fogja őket ismét sikra térni. Zumalacareguy minden erejét összeszedi, 's mondják felöle, mikép maga vallotta volna meg: hogy egyedül Mina az, ki az insurrectioval képes szembe szállni; eddig a' harc, mint állítá, csak gyermek-játék volt, de most derékon fogja a' két párt egymást, 's külekedni fog, míg egyik el nem ful. — Madritbul jött hírek szerint Llauder a' hadministerséget elfogadá; a' királyné pedig Minának minden lehető segédeszközt megígért a' háboru sikeres folytatására. Mióta a' kamarák a' Guebhardféle adósságot elismerék, a' ministerek állása napról napra erősbül, az oppositio szelleme 's befolyása hanyatlik, a' nép férfiasabb. Ellenben egy levelező ezt írja Madritbul nov. 10kérül, mielőtt Llauder még a' hadministerséget elfogadá: „Zarco urnak, kia' 27—28ki kettős szerencsétlen csapás miatt ministeri tárczáját veszté, utódjaul Catalonia főkapitányát gen. Llaudert nevezik. Ezen embernek ministerium-vállalása, ha valósulni talál, még nem lesz eldöntő sem az ingadozó ügy megállapítására, sem annak vég kifejtésére. Ő mozgásnak nem barátja legalább, 's habár annak mutatkozik is, szinből cselekszi azt és saját érdeke ótalmaért; mindaz-

által természeténél fogva kétségkívül azok sorsában fog osztakozni, kik vélekedésüket, ha mingyárt másképp érzene is, a' mulékony 's nem ritkán nyakszegő népkegynek szívesen fölállozzák. A' republicanusokkal már rég meghasonlott; ezek most egészen más embereket keresnek pártjoknak fejekül, ilyen Mina, kiből hatalmas gyámolt reménylenek, 's ki különben Llaudernek személyes ellensége. Mina politikai hitét nincs ki nem ismeri; az ő kineveztetése olly hivatalra, minőnél a' királyné fontosbat nem adhat az országban senkinek, egyike azon furesa karakter-vonásoknak, minők a' mostani kormányt bélyegzik. E' kormány nem állhat fön sokáig, foszlása mindinkább közeleg, 's egyik lába, ugy szólván, már a' koporsóban. Ezen igaz középuti urak (a' ministerium), kik neki bátorultak idegen országi 's minden történet- és nemzet-alap nélküli, 's így Spanyolországra már csak ezért is alkalmazhatlan institutiokat telepíteni hazájokba; — kik, nem tanulva azon történeteken, mellyek csak egy évtized előtt is spanyol vérrel áztaták az ország földét, elég erőt 's ügyességet képzelnek magokban, pusztá hatalmi parancs és saját ugy gondolásuk szerint egyszerre megakasztani a' szenvedélyek árját, mellynek bilincseiből önmaguk is csak most vergődtenek ki, 's melly, félutban megállást mindenütt inkább tőr mint Spanyolországban; — ez urak, mondám, e' fölélesztői „az ország hajdani alaptörvényinek“ — nem sokára azon kétségbeeső hajós helyzetében lelendik magokat, kinek hajója lángba borulva ég, míg alul a' tengerben hanykódó hullámok tátognak, a' korom 's üszökmarradékot el-elyelendők. Azon komoly harcban tehát, melly itt fejét emelgeti, melly még csak most idül, a' mérsékelt liberalisok nem nagy, igen csekély szerepet fognak játszhatni. Harcz lesz ez élet és halálra! harcz a' régi Spanyolország 's minden kiváltsága és szokása, — 's a' revolutio köztenek minden szörnyetegével, mellyet egy részről bosszuvágy, másrul vakbuzgóság nevelnek, 's most már 3dszor emelendi fejét a' félsziget fölébe a' legutólsó 's egyszersmind sorsvlasztó ütközetre agyargóva! Mellyikhez fogna majd e' két agyarkodás közül a' főváros nyilvános szelleme hajolni, előre látni nehéz; különben Madrit, az ország többi része népszellemére épen nincs is annyi befolyással, minőt az ember egy, már három század óta monarchiává alakult ország fővárosának tulajdonitana. Meglapul itt a' nép, valamint városa külső tekintete (mert Madritban jobbadán alacsony házak vannak), 's gyáván hunnyászódik az éhes csoport az előtt, ki épen a' hatalmi gyeplőt tartja; keveset hajt szellemi érdekre, de annál többet, mint ez nagy városokban szinte közönséges —

materialis(anyagis)szükségek pillanati kielégítésök-re. Fájdalom! ez teszi Madritban a' politikai életet, ezen önhaszonleső 's karaktertelen hunnyászokodás. Minden párt közül, mellyek a' kamarákban, a' del Sol piaczon, vagy akárhol másutt, hol politikáru tanakosznak, talán egyedül azok látszanak némi, tettegi jogon alapuló elvek által vezéreltetni, kik a' hajdani egyszerű kormány-alak párthivei; a' többi mind személyes érdek 's önhaszon után löt fut. Meglehet, Madrit mind e' mellett, valamint az ország hegyvidéke is, hová a' divatos civilisatio még nem talált utra, carlismusra hajlanék, míg a' tengerparti városokat 's névszerint Cadixot, mint elhatározott republicanusokat tekinthetni. Ez sehol világosabban nem tünteti magát elő, mint Cataloniában, hol a' szabad szellemű főváros, a' szomszéd hegyi carlosiakkal szemközt örökös fegyverben áll. Általában a' félsziget jelen állapotja szomorú pillantást nyújt, 's minden oda mutat, hogy benne a' társasági szerkezet oszladozni készül, ha csak a' Gondviselés nagy tanácsa, valami rendkívüli kifejtés által, iránta mást nem határozott. (Ö. B.) — Bayonne. nov. 19. Gen. Mina serege nagy részével Pamplonából kirándulást tett Puente de la Reyna, Maguera, Ziroaqui 's más helyek felé; az ellenség mindenütt elvonult előle, a' lakosság pedig örömmel tódult hozzá fegyvert kérve és szolgálatra ajánkozva. Mina a' legelső emberhöz is nyájas leereszkedéssel viseltetik, sorban látogatja a' szegények gunyhóit, és személyesen kíván mindenkit meggyőzni, hogy az ellenfél halmos ígéretei pusztá hitegetések. — Épen most beszélnek, hogy Lequeitio mellett tegnap (novemb. 18kán) ismét ütközet esett 's a' carlosiak megvertettek; 600 esett volna el a' fogságba jutottakon kívül, 's köztük a' vezér is, ki magát egy levélben Elfactor generálnak nevezi. Mind Navarra, mind Guipuzcoában a' junták folyvást üldöztetnek. Vitoriába 14 uj zászlóalj érkezett meg a' kir. seregek erősítésére. — A' Courier Zea-Bermudez utazása felől egy levelet közöl Párisbul nov. 10-kérül, mellyben az a' mondott exminister 's névszerint annak Spanyolország iránt viseltető őszinte érzelmei felől, sok szépet mondogat. Zea azon meggyőződéssel van, hogy hazája minden esetre vagy d. Carlos, vagy a' merő demokraták hatalmába kerül. Mint ő hiszi, Spanyolországban a' demokrata-párt már tökéletesen szerkezülve 's mindenfelé szétágazva áll. Egész ezredek a' katonaságnál 's az altisztek nagyobb része e' hitet vallják, kik azon esetre, ha francia vagy akármi más idegen fegyveres közbenjárulás kívántatnék, azonnal a' carlosiakhoz szegődnének által, egyes erővel ellenállandók az idegen betolakodásnak. Zea mind e' mellett nem hiszi, hogy az ország constitutio-

nalis igazgatásra meg volna érve már, 's ha győzni talál a' revolutio, ugymond, meg lesz ujlva minden sanyaruság, melly 1793ban tapasztaltatott.

TÖRÖKORSZÁG.

A' török status-ujság oct. 28kán következő czikkelyt ad a' Scutari és Nicomedia (Kisázsia) közt állítandó postautról: „Miatán ő magassága dicső uralkodása alatt, ki a' statusszabályokat megújította, 's az országra nézve dicséretes új rendet hozott be, már több magas intézet létesítették, azon jótékony ohajtást is ápolá keblében, hogy rendes csinált-utak készítettésökkel mind a' közlést mind kereskedést könnyitse, 's az eddigi posta-rendszer az európaihoz alkalmazza 's illessze. E' végre, a' többi tartományokban is későbbben létesítendő szándék próbája gyanánt, most Ahmed Fewsi basa intézése alatt Scutari és a' 18 órányi távolságu Nikomedia közt ország-ut fog készíttetni. — Azon munkások számára, kik a' szomszéd vidékekről e' készítésre alkalmazandók, a' kormány elegendő napbért, ugy szinte kenyér, vereshagyma, olaj, meggy 's egyéb élelmiszert küldetett előre. Ezen országuton Scutari és Nicomedia közt 4—5 órányi távolságra postaházak fognak emeltetni; utmutatók felállíttatni; valamennyi hid vagy kiigazíttatni, vagy ujdónak építtetni, 's mindenik posta-állomásra tiz saját postakocsis adatni. Ezen új posta-rendszer 8—10 nap alatt fog létre hozatni. — Az egészség állapotja a' fővárosban nov. 4ről jött hírek szerint általában javulni kezd; de Bujukderében még mindig számos mirigy-eset adta magát elő. — Igy ir Konstantinápolyból az Allg. Z. nov. 5ről: „A' béke-löntartásra nézve csökkenni kezd a' bizodalom ismét. A' szultánt, ki már hajlott a' diván békes része tanácsára, újra háborgó gondolatok környezgetik. Okai e' szándékmásításnak a' Syriába küldött kémek, kik onnan a' syriai nép értelmét olly kiáltó szinekkel festegetik, 's az aegyptusi kormánnyal olly igen visszás és ellenkezőnek, hogy csak néhány ezer katonát, de különösen pattantyusságot elégnek hisznek egész Syria fölzendíthetésére, 's az aegyptusiak elűzésére. E' tudósítások igen fölzúdtották a' szultánt, ki ugy is nehezen sziveli Syria veszteségét. Se Anglia, se Franciaország tanácsára nem hajt többé. Mondják, a' reiseffendi a' külső ministerek közbenjáró jegyzékeire mindig csak a' syriai tudósításokat mutatja elő, 's okát kérdi ellentanácsuknak: valljon nem kötelessége é a' portának segíteni szorongatott alattvalóit? 's valljon bármi távoiról veszéllyel fenyegeti é ez a' szultánt? vagy ha ezt megengedné, valljon mi ok lenne az, az európai béke megbomlására? 's valljon nincs e' joga, nem tiszte é a' szultánnak a' kötelesség-feledő ba-

sát megbüntetni, 's e' jogát kérdésbe akarják vonni? Mindezekre, különösen a' szultánnak természetesen igen bajos kielégítőleg válaszolni, mint-hogy a' syriai tudósítások ellen legkissebb kétsége. A' diplomatiái közlések folyvást élénk mozgásban vannak, a' hírnöki változtatások különösen Bécs és Londonba igen gyakoriak. A' seregküldés is folyton foly Azsiába, 's bizvást számolhatni, hogy ha nem előbb, de tavaszra bizonytalán híre jövend Reschid basa Syriába ütendésének. A' dögmirigy noha lassan de még is csökken, 's nem dül többé olly szeretlenül, mint eddig; azonban a' kereskedési ügyek jól folynak. A' szultán új utakat csináltat, 's remélhetni, hogy legalább kényelmesebben utazhatni majd Törökországban is.“ —

FRANCZIAORSZÁG.

Nancyből nov. 17ről írják, hogy néhány nap előttérkeztek oda a' moldvai fejedelem fiai, György és Demeter az ottani intézetben végezni neveltetésöket. Kiséretük 50 fiatal emberből áll, kik ugyanazon czélből jöttek oda. — Dupont de l'Eure, ki nagyon súlyos beteg volt 's már követi tisztéről is le akart mondani, föllábadt, 's barátjai kívánságára követi helyét sem hagyandja oda. — Mortier marsal, ugymond a' Quotidienne, szerte hirdeti, hogy ha tán a' kamara unalmat okozand neki, a' becsületrend nagy kancellariájába fog ekkor visszavonulni. A' parlamenti vitákkal épen nem szándéka bajlódni, minthogy Thiers ur segíteni ígérte őt még a' hadi osztályban is. — A' Temps így szól: „Új trónbeszédet emlegetnek, melly a' kamarák megnyittatásakor fog tartatni. Akkor új fölirást is kell majd készíteni. Azt kérdezzük már most: olly világos fog é ezen beszéd lenni, hogy a' felírás még világosabb lehet?“ — A' páirkamarai törvényszék biztossága a' zendülök ügyében bevégezte már munkáját. A' pör minden írományai a' tudósító kezeiben vannak, ki munkáját hasonlólag bezárta. — A' visszatérő ministereket újra meg kelle követekül választani, 's az meg is történt már hárommal, a' többi még megválasztandó.

Az ép értelem (Le bon sens hirlap) azon hirt mondja Párisban szárnyalónak, hogy a' kormány hírnököt vett Londonból azon közleménnyel, Wellington lord valamennyi szárazföldi 's tengeri tisztnek parancsot küldé osztályához haladéktalan visszatérésre. E' hír következtében a' tanácsössze-gyült, 's azt határozta tüstént hogy 200 tartalékcsoapat képeztessek, mindenik 2000 fővel. Továbbá azt is hirlélek, hogy Wellington első audientziájában mindjárt a' spanyol és portugáli szökevényeket fogadta el. Csak háboru ne legyen mindezek vége.